

Ramazani, krahas veçorive dhe mirësive, disponon edhe me një numër të madh urtësisht, prej të cilave në aspektin edukativ - sa për ilustrim - dot të mund të veçonim:

1. Realizimin e botëkuptimit të devotshmërisë.

Thotë Allahu:

“?????????? ?????????? ?????????? ?????? ????????????? ?????????? ?????? ??????? ?????? ????????????? ?????????????? ?????????????? ??????????????”

O ju që besuat, agjërimi u është bërë obligim sikurse që ishte obligim edhe i atyre që ishin para jush, kështu që të bëheni të devotshëm.” el-Bekare, 183.

Ka thënë Vahidiu: “Agjërimi të shpie tek devotshmëria ngase njeriu heq dorë nga shumë mëkate në të cilat lakmon nefsi (ndjenjat shtytëse për në mëkate).”

Ebu el-Mudhaffer es-Sem’ani ka thënë: “Fjala e Allahut: “që të bëheni të devotshëm” ka kuptim se agjërimi të shpie tek devotshmëria, ku mbizotërohet mbi nefsin dhe thyhen (kontrollohen) epshtet .”

Ka thënë Suidiu në koment të pjesës së ajetit: ““që të bëheni të devotshëm”,: nga ushqimi, pija dhe gratë.”

Ka thënë Ibni Kethiri: “Agjërimi është pastrim i trupit (nga mëkatet) dhe ngushtim i rrugëve të djallit”.

Buhariu dhe Muslimi transmetojnë nga Ibni Mes'udi se:

“???? ?? ?????? ??? ?????? ?????? ?????? ?? ?????? ?????? ?????????? ?????? ??? ?????? ?????? ?????? ??? ?? ?????? ?????? ?????????? ?????? ?? ??????”

Ishim me Pejgamberin, alejhi's selam ndërsa ai tha: Kush prej jush ka mundësi materiale, atëherë le të martohet ngase martesë të bën ta ruash shikimin dhe nderin. E kush nuk ka mundësi, atëherë le të agjërojë ngase agjërimi është mburojë.”

Ibni Haxheri ka bërë një elaborim të shkëlqyer të fjalës “vixha'e” (mburojë), rezymeja e të cilit është: Agjërimi është shkatërrues i epsheve të martesës.”

2. Agjërimi ruan gjymtyrët nga rënia në mëkate.

Ka thënë Ibnu'l Kajjimi: “Ai që shoqëron dhe ndan ndejat me agjëruenin do të përfitojë dhe do të sigurojë ruajtje nga shpifja, gënjeshtria, imoraliteti dhe padrejtësia. Kjo ngase agjërueni nuk flet fjalë që ia lëndojnë agjërimin dhe as nuk bën vepra që ia prishin atë. Tërë atë që flet është e mirë dhe e dobishme.”

Ebu Hurejre transmeton se Pejgamberi, alejhi's selam ka thënë:

“?? ?? ??? ??? ?????? ?????? ?? ?????? ??? ?????? ?? ?? ??? ?????? ??????”

Ai që agjëron por nuk iu është larguar shpifjes dhe veprimit sipas saj, ai është sikur të mos ketë agjëruar fare ngase Allahu nuk ka nevojë për braktisje të ushqimit dhe pijes prej nesh.” Buhariu.

Ka thënë el-Muhlebi: “Nga ky hadith përfitojmë se prej urtësive të agjërimit është përmbajtja nga marrëdhëniet seksuale dhe dëshmia e rreme - gënjeshtria duhet të jetë sikurse përmbajtja nga ushqimi dhe pija. Nëse nuk përmbahet nga këto atëherë agjërimi i tij është i mangët dhe ai tërheq pas vete hidhërimin e Allahut dhe mospranimin e agjërimit.”

Ka thënë Xhabir b. Abdil-lah: “Nëse agjëron atëherë le të agjërojë me ty veshi, syri dhe gjuha jote nga gënjeshtria dhe mëkatet. Mos e shqetëso shërbëtorin, bëhu i urtë dhe i qetë gjatë agjërimit, dhe assesi, ditën kur agjëron dhe ditën kur han mos i bë të njëjta.”

Ka thënë Ebu Dherr-ri: “Kur të agjërosh ruaji (nga trupi yt gjymtyrët që bien në mëkate) sa te mundesh.”

3. Agjërimi zhvillon në shpirt realitetin e sinqeritetit vetëm për Allahun

Ka thënë Ibnu'l Kajjimi: “Agjërimi për Allahun dallon nga të gjitha veprat tjera ngase agjërueni braktisë kënaqësitë e epshit, ushqimit dhe pijes për hire të Allahut. Agjërimi nënkupton braktisjen e gjërave të dashura për të favorizuar dashurinë dhe kënaqësinë e Allahut. Agjërimi është sekret ndërmjet robit dhe Allahut, të cilin askush nga krijesat nuk mund ta shoh. Në fakt njerëzit mund të shohin ato gjëra që nga jashtë dihen se e prishin agjërimin (e shohin atë se nuk han e nuk pi) por se agjëron dhe braktis epshin vetëm për Allahun, këtë nuk mund ta

shohin. Dhe ky ehte realiteti i agjërimit.”

Ebu Hurejre transmeton se Pejgamberi, alejhi's selam ka thënë:

“???? ???? : ????? ???? ???? ???? ?? ????? ????????? ???? ?? ???? ????????? ???? ”

Çdo vepër e njeriut ehte për të, përveç agjërimit, i cili është për Mua dhe Unë shpërblej për të...” Buhariu dhe Muslimi.

Ka thënë Muxhahidi: “Pjesa e hadithit: “përveç agjërimit, i cili është për Mua dhe Unë shpërblej për të” tregon se agjërimi nuk mund të jetë vetëm për Allahun nëse nuk veçohet Allahu me këtë nga njerëzit.”

Ka thënë Ibni Bettali: “Agjërimi dhe të gjitha veprat janë për Allahun, mirëpo, për shkak se në veprat e dukshme mund të jetë prezentë edhe syfaqësia prej djallit dhe të tjerëve, ndërsa në agjërime kjo është e pamundur, atëherë edhe shpërblimi ehte caktuar sipas sinqeriteti. Për këtë edhe lejohet t'i atribuohet Allahut agjërimi.”

Ka thënë Kurtubiu: “Agjërimi është sekret në mes njeriut dhe Allahut, sekret ky që përveç Allahut nuk i shfaqet askujt. Mu për këtë, Allahu u veçua me të.”

4. Agjërimi dhe durimi

Ka thënë Ibni Rexhebi: “Agjërimi është pjesë e durimit, i cili ndahet në tri lloje, dhe që të tri llojet bashkohen në agjërime. Në agjërime ka durim për adhurim, durim ndaj epsheve dhe durim ndaj urisë dhe etjes dhe dobësisë së turp. Thotë Allahu:

“????????? ?????????? ?????????????????? ?????????????? ?????????? ?????????? ”

...ndërsa të durueshmëve u jepet shpërblimi i tyre pa masë!” ez-Zumer, 10.

Ka thënë Ibni Ujejne: “Agjërimi është durim. Njeriu e ushtron veten për durim ndaj ngrënies, pijes dhe marrëdhënies seksuale. Thotë Allahu:

“????????? ?????????? ?????????????????? ?????????????? ?????????? ?????????? ”

...ndërsa të durueshmëve u jepet shpërblimi i tyre pa masë!” ez-Zumer, 10.

Sipas shumë mendimeve - rrëfen Ibni Haxheri - durimtarët janë agjërues.

5. Agjërimi mbyll rrugët e djallit

Ka thënë Ibni Rexhebi: “Agjërimi bllokton kanalet e gjakut (arteriet), nëpër të cilat qarkullon djalli. Kështu, me agjërime vesveset e djallit pushojnë kurse zjarri i epshit dhe hidhërimit shuhet. Mu për këtë Pejgamberi, alejhi's selam agjërimitin e ka bërë mburojë ngase ai pengon nga epshi i martesës.”

6. Agjërimi fton njeriun për falënderim të begative

Shejhu Abdu'l Aziz es-Selman ka thënë: "Agjërimi fton për falënderim për Allahun. Kjo ngase njeriu gjatë agjërimit largohet nga ushqimi, pija dhe dëfrimi seksual, dhe ai vetëm tash kur t'i humbë këtu ua di vlerën. Kështu, (meqë ai në mbrëmje prapë i realizon ato), kjo gjë e motivon për ta falënderuar Allahun për to. Në këtë aludon edhe fjala e Allahut:

"????????????????? ?????????????"

...dhe që të falënderoni." El-Bekare, 185."

7. Agjërimi në shpirt dërgon sinjalet e frikës dhe kujdesit prej Allahut

Ka thënë Shejhu Muhammed Reshid Rida: "Agjërimi i është ngarkuar shpirtit të agjëruesit, dhe përveç Allahut nuk ka asnjë mbikëqyrës. Kjo mbikëqyrje njeriut i dhuron turp që Allahu të mos e sheh atje ku e ka ndaluar. Kjo vërteton se sa i përsosur është imani dhe se sa shume madhërohet e respektohet Allahut, gjëra këto që sjellin edhe frikën prej Tij. Besimtari i pajisur me këtë tipar nuk lëshohet në mëkate ngase koha e pakujdesisë ndaj Allahut tek ai nuk zgjat. Ai po harroi shumë shpejt përkujton dhe kthehet e pendohet tek Allahu:

"????? ?????????? ?????????? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ?????????????????
????????????????? ?????????? ??? ??????????????????"

Vërtet, ata që janë të ruajtur, kur i prek ndonjë iluzion nga djalli, ata përkujtojnë (All-llahun), dhe atëherë shohin (të vërtetën)." el-A'rafë, 201."

8. Agjërimi dhe bujaria, butësia dhe fisnikëria ndaj të varfërve

Njëri nga të parët – selefi u pyet: Përse është ligjësuar agjërimi? Tha: "Që i pasuri ta shijojë shijen e urisë e të mos e harroj të uriturin".

Omer b. Abdu'l Azizi prej kur u bë halife kurrë nuk ngopej. E pyetën për këtë ndërsa ai tha: "Nuk ngopem ngase i harroj të varfrit."

Muhammed Reshid Rida thotë: "Kur agjëruesi të ndiejë uri, atëherë ai përkujton ata që gjithnjë janë të uritur kështu që kjo ia ngjall ndjenjat e butësisë dhe mëshirës, pasojë e të cilave janë dhënia dhe lëmosha. Allahu e përshkroi të dërguarin e Tij si i butë dhe mëshirshëm (reuf rehim), dhe për robërit e Tij pëlqen atë që pëlqeu për Muhammedin, alejhi's selam ndaj edhe i urdhëroi ta pasojnë atë."

Ibni Abbasi rrëfen:

"??? ?????? ??? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????????? ?????? ?????? ?? ?????? ?? ?????????? ???
????????? ??????"

Pejgamberi, alejhi's selam ishte më bujari ndër njerëz kurse më bujari ishte në Ramazan kur e takonte Xhibrilin" Buhariu dhe Muslimi.

Zubejr b. el-Muniri në koment të këtij hadithi thotë: “ Mirësia e Muhammedit, alejhi’s selam përfshin të varfrit dhe të pasurit më shumë se që përfshin shiu i mirë që vjen nga era e mirë”.

9. Agjërimi demonstroi unitetin e muslimanëve dhe vlerën e kohës

Ka thënë Shejhu Muhammed Reshid Rida: “Agjërimi ia mëson ummetit standardin dhe mënyrën e jetesës. Të gjithë besimtarët hanë në një kohë...”

Përshtati në shqip: Sedat ISLAMI